

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

**О.О.Жигло**  
**О.В.Кір'янова**  
**О.Ю.Малюкова**

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Українська мова (за професійним спрямуванням)**

*(для студентів 1 курсу денної форми навчання  
напряму підготовки б. 070101 - «Транспортні технології  
(за видами транспорту»))*

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» (для студентів 1 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.070101 - «Транспортні технології (за видами транспорту)» / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва, уклад.: О.О.Жигло, О.В.Кір'янова, О.Ю.Малюкова – Х.: ХНАМГ, 2009. – 12 с.

**Укладачі:** О.О.Жигло, О.В.Кір'янова, О.Ю.Малюкова

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

**Рецензент:** канд. пед. наук Дроздова І. П.

Рекомендовано кафедрою мовної підготовки, психології і педагогіки, протокол №2 від 13.10.2009 р.

## ЗМІСТ

Стор.

<b>ВСТУП</b> .....	4
<b>1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b> .....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	6
<b>2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</b> .....	7
2.1. Структура навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» .....	7
2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	7
2.3. Зміст дисципліни.....	8
2.3.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	8
2.3.2. Практичні заняття.....	9
2.3.3. Самостійна навчальна робота студента.....	9
2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	10
2.5. Інформаційно-методичне забезпечення.....	11

## ВСТУП

Дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- **ОКХ** ГСВО МОНУ підготовки бакалавра напрямку 1004 «Транспортні технології», К., 2004.
- **ОПП** ГСВО МОНУ підготовки бакалавра напрямку 1004 «Транспортні технології», К., 2004.
- **СВО ХНАМГ** Навчальний план підготовки бакалавра напрямку **6.070101**
- Транспортні технології (за видами транспорту), Харків, 2006 р.

Програма ухвалена кафедрою мовної підготовки, психології і педагогіки та деканом по роботі з іноземними учнями Кравченком Ю.П. (протокол №1 від 28.08.09 р.).

## 1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

**1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни:** формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння мовою в різних видах мовленнєвої діяльності.

**1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні:** обсяг з лексики та граматики мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію.

**1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця**

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
вихідна	

## 1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

**Модуль 1.** Українська мова (за професійним спрямуванням) (3 кред./ 108 год.).  
**Змістовий модуль (ЗМ) 1.1.** Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова та контекст. Номенклатурні назви в професійній мові. Терміни, професіоналізми та фразеологізми. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.  
**ЗМ 1.2.** Озвучене мовлення та його особливості. Композиція мовлення. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність, лаконічність, стандартність. Культура мовлення. Мовленнєвий етикет спілкування: мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо.

## 1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
<p>1. На основі виробничих завдань, використовуючи методику фахової документації, дотримуючись норм сучасної української літературної мови, складати професійні тексти та документи.</p> <p>2. Використовуючи принципи професійного спілкування на рівні сучасної української літературної мови, здійснювати спілкування з учасниками трудового процесу.</p> <p>3. У виробничих умовах, працюючи з джерелами фахової інформації здійснювати аналіз і коригувати тексти відповідно до норм української літературної мови.</p> <p>4. Складаючи тексти фахової документації використовувати слова іншомовного походження, на основі певних критеріїв добирати українські відповідники.</p> <p>5. Працюючи з іншомовними фаховими текстами та спілкуючись на професійному рівні, використовувати українські виробничо-професійні фразеологізми та номенклатурні назви.</p> <p>6. Складаючи професійні тексти та спілкуючись на професійному рівні, використовувати виробничо-професійні фразеологізми та номенклатурні назви.</p>	<p>виробнича соціально- виробнича соціально-побутова</p>	<p>організаційна, управлінська, виконавська</p>

#### 1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Ботвина Н.В. Ділова українська мова (офіційно-діловий та науковий стилі): Навчальний посібник. – К., 2001.
2. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – Харків, 2003.
3. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів. – К., 1998.
4. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення. – К., 1997.
5. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Методичні рекомендації й зразки ділових паперів. – К., 2000.

#### 1.5. Анотації програми навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Програму спрямовано на формування системи знань зі специфіки української професійної мови, фахової термінології як основи професійної мови та стилістики службових документів.

Програма передбачає засвоєння правил складання та оформлення окремих зразків ділової документації, формування навичок усного та писемного мовлення наукового стилю, здобуття навичок перекладу.

**Модуль 1.** Українська мова (за професійним спрямуванням) (3/108)

ЗМ 1.1. Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови. ЗМ 1.2. Озвучене мовлення та його особливості. Вимоги до професійних текстів. Культура мовлення. Мовленнєвий етикет спілкування.

Программа направлена на формирование необходимой коммуникативной способности в сферах профессионального общения в устной и письменной формах, навыков практического владения языком в различных видах речевой деятельности.

Программа предусматривает усвоение правил составления и оформления отдельных образцов деловой документации, формирование навыков устной и письменной речи научного стиля, приобретение навыков перевода.

**Модуль 1.** Украинский язык профессионального общения (3/108).

Содержательный модуль (СМ) 1.1. Лексические, орфографические, морфологические и синтаксические нормы современного украинского языка. СМ 1.2. Устная деловая речь и ее особенности. Требования к профессиональным текстам. Культура речи. Речевой этикет.

The programme is aimed at students' acquisition of oral and written business practice skills in the Ukrainian language.

It is pre-supposed in the programme to get the students acquainted with the rules of compilation and filling in of the definite samples of business documentation. Lexical and grammatical material is also introduced there.

Module 1. Ukrainian language for professional purposes (3/108).

Content module (CM) 1.1. Lexical, orthographical, morphological and syntactic norms of contemporary Ukrainian language.

CM 1.2. Business communication and its peculiarities requirement to professional text. Culture of communication. Etiquette of communication.

## 2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 2.1. Структура навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<b>Кількість кредитів</b> , відповідних ECTS – 3,0 <b>Модулів</b> – 1 <b>Змістових модулів</b> – 2 <b>Загальна кількість годин</b> - 108	<b>Напрямок підготовки</b> – 6. 050702 - «Електромеханіка» <b>Освітньо-кваліфікаційний рівень</b> - бакалавр	<b>Нормативна Рік підготовки</b> - 1-й <b>Семестр</b> – 1-й <b>Аудиторні заняття:</b> 36 год. <b>Практ. заняття</b> – 36 год. <b>Самост. робота</b> – 72 год. <b>Вид підсумкового контролю</b> - іспит
<b>Примітка:</b> Співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 33,3 % до 66,7 %.		

### 2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КР	РГЗ		
6.070101 – ТТ(за видами транспорту)	3/108	1	36	-	36	-	72	-	-	-	1	-

## 2.3. Зміст дисципліни

**Модуль 1. Українська мова (за професійним спрямуванням)** (3/108)  
(назва модулю) (кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

**ЗМ 1.1.** Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови.

(1,5/54)

(назва змістового модулю)

Навчальні елементи

1. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми.
2. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова та контекст.
3. Номенклатурні назви в професійній мові.
4. Терміни, професіоналізми та фразеологізми.
5. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.

**ЗМ 1.2.** Озвучене мовлення та його особливості. (1,5/54)

(назва змістового модулю)

Навчальні елементи

1. Композиція мовлення.
2. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі.
3. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність, лаконічність, стандартність.
4. Культура мовлення.

### 2.3.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Усього кредитів/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3/108	-	36	-	72
ЗМ 1.1. Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови.	1,5/54	-	18	-	36
ЗМ 1.2. Озвучене мовлення та його особливості.	1,5/54	-	18	-	36



### 2.3.2. Практичні (семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.092200 СТ, ЕТ, СА
ЗМ 1.1. Лексичні, орфографічні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної української мови.	18
Тема 1. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми.	4
Тема 2. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова та контекст.	4
Тема 3. Номенклатурні назви в професійній мові.	4
Тема 4. Терміни, професіоналізми та фразеологізми.	4
Тема 5. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.	2
ЗМ 1.2. Озвучене мовлення та його особливості.	18
Тема 6. Композиція мовлення.	4
Тема 7. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі.	4
Тема 8. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність, лаконічність, стандартність.	5
Тема 9. Культура мовлення.	5
<b>Разом</b>	<b>36</b>

### 2.3.3. Самостійна навчальна робота студента

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	6.092200 СТ, ЕТ, СА
<b>1</b>	<b>2</b>
1. Нормативність і правильність мовлення: орфоепічні норми, норми слововживання, граматичні норми.	8
2. Синонімічний вибір слова. Багатозначні слова та контекст.	8
3. Номенклатурні назви в професійній мові.	8

Продовження табл.

<b>1</b>	<b>2</b>
4. Терміни, професіоналізми та фразеологізми.	8
5. Складноскорочені слова, аббревіатури та графічні скорочення. Аббревіатури фахових термінів у певній професійно-орієнтованій галузі.	8
6. Композиція мовлення.	8
7. Лексико-граматичні засоби релевантного відтворення комунікативних намірів на письмі.	8
8. Вимоги до професійних текстів: об'єктивність викладу, логіка, послідовність, повнота інформації, точність, лаконічність, стандартність.	8
9. Культура мовлення.	8
<b>Разом</b>	<b>72</b>

#### 2.4. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
<b>МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів</b>	
ЗМ 1.1. Тестування, контрольна робота	30
ЗМ 1.2. Тестування, контрольна робота	30
<b>Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 Іспит</b>	40
Усього за модулем 1	100%

#### Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 91-100 включно	Відмінно	A
більше 81-90 включно	Добре	B
більше 71-80 включно		C
більше 61-70 включно	Задовільно	D
більше 51-60 включно		E
більше 26-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

## 2.5. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де
<b>1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)</b>	
1. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова. – Харків, 2003.	ЗМ 1.1-1.2
2. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення. – К., 2003.	ЗМ 1.1-1.2
3. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів. – К., 1998.	ЗМ 1.1-1.2
4. Глушик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери. – К., 2006.	ЗМ 1.1-1.2
5. Мозковий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. – К., 2006.	ЗМ 1.1-1.2
6. Нелюба А.М. Теорія і практика ділової мови, - Харків, 1997.	ЗМ 1.1-1.2
<b>2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)</b>	
1. Бурячок А. Универсальный русско-украинский словарь. – К., 2000.	ЗМ 1.1-1.2
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К., 2001.	ЗМ 1.1-1.2
3. Ринкова термінологія ділової людини / В.М.Ліннікова, В.В.Борковський, В.В.Рокоча та ін. – К., 1992.	ЗМ 1.1-1.2
4. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К., 1998.	ЗМ 1.1-1.2
5. Ющук І.П. Практичний довідник з української мови. – К., 1998.	ЗМ 1.1-1.2
6. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім.О.О.Потебні; Ін-т української мови. – К., 2003.	ЗМ 1.1-1.2
<b>3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)</b>	
1. Методичні вказівки та контрольні роботи з української мови. – Укл.: Малюкова О.Ю. – Харків: ХНАМГ, 2007.	ЗМ 1.1-1.2
2. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Українська мова професійного спрямування». Укл.: Жигло О.О., Кір'янова О.В., Малюкова О.Ю. – Харків: ХНАМГ, 2008.	ЗМ 1.1-1.2
3. Методичні вказівки до самостійної роботи та проведення практичних занять з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». Укл.: Жигло О.О., Кір'янова О.В., Малюкова О.Ю. – Харків: ХНАМГ, 2009.	ЗМ 1.1-1.2
4. Методичні вказівки з українського ділового мовлення. Укл.: Малюкова О.Ю. – Харків: ХНАМГ, 2007.	ЗМ 1.1-1.2

# НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Жигло Оксана Олександрівна**  
**Кір'янова Олена Василівна**  
**Малюкова Ольга Юріївна**

**Програма навчальної дисципліни та робоча програма  
навчальної дисципліни**

**«Українська мова (за професійним спрямуванням)»**

*(для студентів 1 курсу денної форми навчання  
напряму підготовки б. 070101 - «Транспортні технології  
(за видами транспорту)»)*

План 2009, поз.760 Р

---

Підп. до друку 22.06.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16

Ум. друк. арк. 0,7

Зам. № 6053

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,  
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: [rectorat@ksame.kharkov.ua](mailto:rectorat@ksame.kharkov.ua)

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001